LOTAZILLA
25
Eguaztena

Bilbao, 1935

Euzkadi

ARPIDE-SANEUŔIJA			
Bilbao'kua	9,00	iŕko.	iru ileż
Bilbao'atazkua ...	11,25	"	"
Idazki-itunmena ...	62,00	"	urtez
Atzeŕijetakuak ...	112,50	"	"

Beldayen itundub9

XXIII urtia || Idazkolea ta Banakolea: Correo, 17,1.° || 234 Idazkutxa || 17.810 Urrutizkiña || 7.176 zenbakija

Gabona Gabon Gayak

Gauŕ dogu Gabon-eguna. Josu'ren Jayokunde eguna. Etxe-egun gurena.

Gau jolasberea gaurkua; dantzaketaen, alaťasunaen ta alkaŕtasunaren gaba. Gaizkaliaren jayotzea sendi maťasunean ospatuteko, atatik diran gustijak-be, gurasoen magalpera batu oi-diran gaba.

¡Gau begikua, gaurkc gaba! Gabona, gixonaren bijotza pozkidatuten dauan jaya da, eguneroko ogija zuzendutiak damotsozan oldozpen aztunak aztuazoten dauzana.

Gabona, bijotz-maťasunaren jaya dogu.

¡Oi ze gozo joten dabien oldozmenera geure umearoko Gabon-jayak! ¡Egun zorijontsubak. guretzat, amak irakatzirik, egunari yaokazan euzko-abesti bigun areik abestuten gebazanak!

Ume-abestaldiak, euren alaťasuna ta baŕe-zentsuba txaide-ziaŕ zabalduz ikusten dodazala damotz irudimenak. Arein abaŕ-otsa... arein txintxaŕi-otsa... arein krisket-otsa...,

Gabon Gabon da-ta
Guzan eŕesetan
Kesus jayo da-ta
Jo daigun krisketa.

Loraza, besigu-eŕe ta maŕaskiĺuak sute-ganian txir-txir ta arasa-gana gozoz beterik ikusten gebazan egun zoruntsu oŕetan, amak, intxauŕ-saltzia egiťeko intxauŕ-apuŕtzen jarten geuzanian, gure zorijonari nok neuŕija jaŕi? Etzan orduban, ez, gure atsegiñak ganez eragingo ez-eutson ontzirik.

¡Oi, Gabona, egun-ameskoŕa, ez, ziñez! Etxe-eguna. Sendijen berotasuna. Sendijen jai-eguna.

卐 卐 卐

Gabonoi, baña... ete az gero lengua?

Egija esateko, ondiño bai-dok, sendi-maťasunak soŕtuazoten dauskun gozotasuna. Baña gaurko bixitza-latz-neketsubak, edeŕtasunik asko ostu dausk.

Aintziñan, ik, Gabonoŕek, jorana besterik ez euskuban emoten. Orain baŕiz, iťuna ta samiñatzaz, ba, jarduten az. Ogi ta surik baño sendi-eŕukaŕijetzaz eta jarduten az.

Beraz, eure jai-egun andija, askorentzat, eztok dantzaketaen gaba ixango; gau jolasberea bez.

Aldijoik, lengo aldi-zoruntsubaguekaz neuŕtu biaŕa dabien sendijetan, gosia ta samiña ixango dozak ¡Gabon egunan! ¡Eta ori jasango-ete dok ene Gabon ameskoŕoŕek?

卐 卐 卐

Ludi-bixikera onek, bere aldakuntzetan, eŕeza gaitztu, ariña aztundu ta zorijona zoritxaŕtuten ba-dauz-be, ekaŕi oi-dauz, latz-leungaŕijak, aldakuntz gogoŕ oŕein bigungaŕijak.

Anaťasuna, soroskijak, Gabon-sarijak-eta dozuz, biaŕturik auŕkitzen diranai poza daruatzen bigungaŕijak.

Ara oŕ bat, Emakume-Abeŕtzale-Batza, eralguntza begirágaŕija, eŕukija darijola, aťaturiko bigungaŕi gustijak opaltzen; negaŕa ixango zan lekuban poza ta atsegiña zabaltzen.

Zorijonez, abeŕtzaletasunari buruz, Emakume-Abeŕtzale-Batza'k dagijan lan txalogaŕija bidez, etxe eŕukaŕi askotan poza ixango da; Gabona Gabon-gaba ixango da, Ludi-Gaizkaliŕen jayotz-jazokun zoragaŕijari yaokan giñokua: Bero-berua, poz eta atsegiñez bete-betia, abeslea, eraslea, jolasberea...

Aintza, ba, Emakume-Abeŕtzale-Batza lako eralguntza begikuai, ta zuri irakuŕle, 1935'ko. Gabonak olakoxiak ixan daxuzala opa dutzut.

ABELETXE.

Euzko-Ikastola-Batza'ko aurrak Yosu aurrari

Euzko-Ikastola-Batza'ko ume xalo ta alayak, yaungoikozaleak beti, beti euzkotaŕak, Yosu auŕaren yayoteguna ospatu gura dabe.

Euzko-Ikastola-Batza'ren yaboliai eskaŕ ona agertu gura dautse egun oŕetan Yosu auŕari otoi egiñaz Euzko-Ikastola-Batza'ren yabolia eskar zerutaŕez onetsi dagiala eskatuko dautsoe Yosu auŕari euren otoyetan.

Ori danori betatuteko. iĺe onen 25'ean, amabietarako irulaurenetan, Indautxu'ko Karmel'go Ama Neskutza'ren Elizan, yaupa-ixiĺa izatia erabagi dabe. Yaupatan euzkel-abestiak abestuko dira.

Artu beye elizkizun onetara etorteko deyau Euzko-Ikastola-Batza'ren yaboliak, gure ikaslien guraso ta irakasliak.

Erri-Obena

Eŕijak bere buruba eŕi agertuta jaukiťen dauan obena eŕi-obena da. Onetariko obenak nagosigodunak lagiz eragin, edo eragin ez da be, jauki dagijan bidia zabal iminiťa, eŕijak jaukiťen dauana, baťa lagija biaŕ dan lakua dala be, eŕijak, lagijari etzamonda, lagi oŕen auŕka jauki, eta nagosigodunak nagiz edo epelkeriz, biaŕba ustelkeriz azke izten dauana da.

Eŕi-obenau, era batera edo bestera, auteskundietan saŕi jauki da, eta auŕerantzian be, orain-aŕtian baño erabagi obak eta aldintsubaguak aŕtzen ezpa-dira,, jaukiko dana da.

Gauŕ, ugazabak maizteŕetzaz erabiĺi gura daben, eta auŕera daruen auzi ankeŕa zelanbait eŕi-obena da. Beronen soŕburuba nagosigodunak jaukiťeko bidiak zabal iztia da.

Auŕenengo ta beñen maizteŕa etxe barik bixi ezinda, basuan bertan-bera zapuztuteko eskubiderik ugazabak etxejaubiak, etxagunak ez dau, eta ixan be ezin.

Gixakija lenengoz ludiratzen danian, ezen be jabe ez dala, eta biaŕkunez beterik agertzen da.

Biaŕkunak baña, eskubidia be berla ixaten dau, eta lenengoz agertzian, biaŕkunez beterik eltzen dan gixakijori eskubidez beterik be bai-da.

Berak ez biaŕkunik bete, ez eskubiderik erabiĺi ezin dau, berenez da baña gixaŕterakua, eta bere ordez, biaŕkun-eskubidiak gixaŕtiak erabiĺten dauz

Eta besterik baño lenago aurkitzen dauan gixaŕtia sendija da, eta sendija ixan be biaŕ, sendi-bako bixitza-soŕteŕirik, Jainko-agintza-auŕka ez dala, ixan be ezin dagikelako, eta sendi-barik bixitza-soŕtzerik asko-geyago iñun agiri ez dalako.

Gixakijak, obeto gixaŕtiak bixitzea soŕtzeko agintzea, eta agintza aztuna alan-be, Urtzi'k berberak emondakua dau, eta agirijan emon eutsan lenengotarikua ixan be.

Esan dogunez baña bixitzau ez dau sendiz baño soŕtu biaŕ, eta erkin, gauzeza ezik, soŕtu be ezin dau, beraz, bixitza baŕija soŕtu dagijalako agintzea aŕtu dauanian, sendija eraldu dagilakua be aŕtu dau, eta baťa sendijari yaokazan eskubidiak erabiĺi, eta biaŕkunak betetakua be.

Eta eskubide - biaŕkun onetarikua soŕtu ixan dauan bixitzea bere buru-jabe ixango dan-aŕtian zaindu, aldeztu, osotu ta ornidutekua.

Bestelan soŕtu dauan bixitzea alperik galduteko eskubidia ixango leuke, eta onetarako ez, iñori egiz ta benez kalterik egiťeko, eta egin legiskijon kaleterik andijena egiťeko eskubiderik ez dau iñok ez iñun ixan, eta ixango bez.

¿Eskubidiok zaindu, aldeztu ta erabiĺi; biaŕkunak bete etxe-barik egoki egin dagikezan sendirik ete da baña?

Eŕi basatijak so-egiťia baño ez iťaun oni erantzuteko, eta sendijak etxia biaŕ dauala egi utza, egi biribila, egi etsi biaŕa dala danok dakuske.

Beraz euren eŕiketa-aldez jokatziaŕen, gixa-lagijak nasai izten dauzala ta beste-barik, gauŕ ugazabak egin gura daben ainbat maizteŕ etxe-barik basuan zapustutia, gixaŕtiak, oben aztuna be aztuna jauki-barik, laketu ezin dagikena da.

Lagijak be, lagi-ixaťia ukatu gura ezpa-dau, onetarako abixik, axurik, lakemenik ezin emon dagike, gixaŕtia naspildu, eta itxulaskundia soŕtu ta sendetsiťeko bide-bidia da-ta.

Baña zain. Eŕi-Obena Urtzi'k ludijon nekaltzen dau, eta zelanbait ludijon baño ezin nekaldu dagikez.

Bai-ba, eŕijak eŕi ludijon baño ez dira. Bein ludaldija igatuta, eŕirik ez da, betikotasunian, gixaki gustijak, eŕi ixan-barik, banaka epaťuko dauz, eta bakotxari yaokana banan emon, bera baño beste nagosidunik an ez da ixango-ta, eŕijak baŕiz, ixatekotan, bere ordezko nagosiduna biaŕ ixaten dabe.

Oŕetara, eŕi obena jauki gura daben ugazabak, etxagunak, ludijau ondatu gura dabe, Urtzi'k nekala jauŕti dagijala nai dabe, eta onetarako lagiz eskubidia nasai ta eroso iminten dautsen lagigiñak bardin, euren jauŕpeko eŕija, biaŕkuna daben eraz, zorijontsu egin-biaŕian zoritxaŕtsu, ezpiaŕtsu egiťen dabela.

Augaťik, gero ezin eŕijetan onik ikusi. Ezin iñok Urtzi guzuŕtau. "Zuzutsak eŕijak goretsi egin daruaz". "Obenak eŕijak andegatsu izten dauz".

¡Ez al dau Euzko-Eŕijak iñoz onelango obenik jaukiko!

Gauŕbe, bertoko zuzentzaĺia, agintzaldunek, nausigodunek al dabena egin eta iñarduteko biaŕkuna dabe, zuzenez biaŕtuta dira.

Arazuau zapuztuta bertan-bera ez dabela itxiko bai-dakigu, onetzaz abespelu osua dogu, eta euren galduba, eta eŕijaren eŕukaŕija biaŕ ta al dabena egingo ezpa-lebe.

Eŕija be baña onetzaz laguntzaĺe aldintsuba ixan-biaŕ yake. **Okeŕtzale.**

Euskeltzaleen Orratza
Saltzalientzat
Lko. BAT
Saneurri bereziak
Legazpi, 10'an. - Urrut. 13.777. - Donostia

Agua bete-beteko euzkel-ixen gozua baxen ospetsuetan ospetsuena be, bai da Gabon. Euzkadi'n batez be bereziki ospatu daruagu.

Ni gastia, nintzan aldiko Gabon. Zortzi egun auŕetik asten giñan egunak zenbatuten. Gabon auŕeguna eltzen zanian... "lo bat egin da Gabon". ¡Au poza! Gabon goxian asiťa gaberañoko aťaren lana, ataŕtian mukuŕtxikitzen.., aťak txikiťu-ala guk supaztaŕeratu; ausotegi gustijan ixildu bako aizkoraotsak. Ama, bazkalduta beriala.... Gabon-apari-gozua guri emoteko gertakixunak egiťen: intxauŕ-zaltza, orijo-aza, gozoki eta abaŕ eta abaŕ. Aťak eta guk egiñiko mukuŕ-su itxelak jaurtiťen dauzan ke-moltzuak teĺatutik bira-biraka duaz. Zeru - goyetarantza, Josu, gurtuten bai-loiezan. Gure teĺatutik lez bardintsu beste inguruetako teĺatuetatik be. "¡Auxe dok Gabon...!"

Laurak inguruan asita. Somoŕosto-aldetik eta abaŕ, Gabon-mutil aldrak euren zorbalda-gane-ziaŕ, makiĺa-erpiñetik, puntetatik, bixigu ta makaĺau dingiliska dabezela, orduko erara, burutik oñetaraño... oŕatzetik-arako soñeko baŕiz jantziťa ¡oyu ta santso! or-emen duboska, datoz.

Etxekuak ataŕtera urtenda zekulako aŕera maťakoŕa dagitsoe, eskaratzian mukuŕ-su andijetarikua dago; Gabon-mutiĺak ekari daun bixigua, aŕeba maťiak aŕtuta beriala garbi-garbi egin ondoren, aŕamaŕiĺan, paŕiĺan, gaimelaz bustiki... mukuŕ-su-txingaŕetan iminťen dau; bixigua eŕetan dan biťaŕtian, mai-ganian zapi-zuri gaŕbijak zabalduta, apaltzeko biaŕ diran tresnak, zapi-ganeratu dabez; amak goxian egiñiko ogi bigunik andi ťa edeŕena eta ardauz beteriko bonbil, botiĺa, baltz audija be, mai erdijan dira. Aťak, etxeko gustijakin batian, Aguŕtza otoizten dau; "maipuru" aťa dalarik, jan auŕeko otoya egin eta... Gabon-aparijari asikerea emon; Aťa, iñoizko "txistosuen", ama, baŕeka eta seme-alabak... pozaren-pozez gañezka... Apari gozo-ugarijaren amayeran... "Gabon-mutiĺak", beren gaŕiko-goŕijaren mustuŕian, erestunagaz estututu dauan sakeletik, erestunari gorantz erainda, ataraten dau, beren lanagaz auŕezturiko "diru-mordotxua"... eta aťaren ta amaren auŕian izten dau. "Ori zeuentzat" esan da. Etxeko gustijen pozkaŕi dan egipen begiko onen ondoren Aťa astenda lenengo abeslari:

"Daigun de daigun kantau ta dantzan,
Sein edeŕ onen etoŕeran;
Gustijok geunkan Gabon'en poza,
Ikusiťeko Seiñau jayota.
Baso oindunaz botiĺa motza,
Espentzietan Jose Arotza.

¿Baña noz...? ¡Gauŕ... Jesus'ien ondo gagoz...!

Jeremias'ek diño,
Alan, Isayas'ek,
Jayoko dala Jesus
Diño Nikares'ek.

Au entzun ebanian
Txomin dendarijek.
Arturik eskuetan
Beren artasijek.
Egin biaŕ eutsala
Soñeko osua,
Burutik biatzera
Estaldutekua."

Gero danok baŕiro aťagaz batera:

"Da, daigun de daigun kantau ta dantzan.
Sein edeŕonen etoŕeran,
Gustijok geunkan Gabon'en poza,
Ikusiťeko Seňau jayota.
¿Baya noz...?
¡Gauŕ Jesusien ondo gagoz!"

Ljae.t,,oÑt",iflbo5 f, !; etao eta et

Nire gomuta gustijan, abesti - zaŕ begikuau abestu bako Gabon-aparirik ezta bein be ixan gurian. Mutikotxua nintzala ikasi neban abesti au, aťiťa nazala be gogotsu abestu daruat, sendiko gustijakin batian.

卐 卐 卐

Aspaldiko urtietan atzeŕi-oťura ezeskaŕi asko Euzkadi'ratu diran aŕen be, ondiñokaŕen, J. E. euzko-oťura onai jaŕaťuki, Gabon euzko-erara ospatzen daben sendi asko dira. Onein aŕtian, nire adizkidia dan sendi batek olantxerik ospatu darua:

Etxeko buru egiťen danak ixaten dau mukuŕ-suaren arduria; emaztiak sukaldaritza (biaŕkun au edeŕto bete darue bijak be); sendiko seme nagusijenak ixan darua eskaratz - inguruak txukuntzeko arduria; alabak amari lagundu; apari-gozo-ugarija gertu dalarik... maya zapi-zuriz eta enparauko tresna ta abaŕ, imiñi-ondoren, sendiko gustijak, kandela ixetuak eskuetan dabezala, igoten dira, goyan, jauresturik, daben Josu Bijotz Deun-irudijaren auŕera; emen otoi labuŕtxu bat lenengo egin, eta aťak artzen dau Josu-Irudija; aťa auŕetik eta sendikuak beren-jaŕai, "Kisto gure Eŕege", danak batera, abesten dabelarik eltzen dira eskaratzera; emen, auŕez gerteuriko toki berezijan Josu imiñi; onen auŕian belaunbiko, aguŕtza otoiztu, eta... gerturik dagon mai-inguruan jezaŕiťa otoitxu bat egin eta apaldu. (Josu Lendakari dala). Apari-biťaŕtian be, alaťasun berezija ixan oida sendi aretan baña, apari-amayeran asiťa gabeko amabijetaraŕtekua... "Belen'go..." alaťasuna... ixan oi da. ¡Ango abestu biaŕa...! Amaikatxu "bertso-zaŕ"... astindu darue, bai amaikatxu baŕe gozo egin be. Amabijen otsagaz batera... danak ixildu; aŕtu Josu Deun irudija eta aťa auŕetik dala, ekaŕten daben erara, "Kisto gure Eŕege" abestuaz, eruan, lengo tokijan imiñi, otoitxu bat egin, eta... danak lotara. ¿Zer deritxazu irakuŕle?

Olan egiťen dabenak bat baño geyo dira Jauna'ri eskaŕak. Ugariťuko aldira ba... Euzkadi'ren zorunerako.

Olakoxe Gabon zoruntsu... asko... opa dautzubedaz ba, EUZKADI - irakuŕle gustijoi, eta bereziki ene bijotzeko Jelkide ta ongiĺe maťagaŕijoi.

Ondo gertau gadixan ospatzeko Gabon
Ikasirik egizko zoruna nun dagon.

Ludijan bai dabiltzaz amaikatxu m[illegible]a..
Gauta egun jo ta su... zorunaren biĺa.

Zoruna... eŕez dauŕki... zuzen dabiĺenak
Okeŕ-bidetik, baña, dabiltzaz geyenak.

Geyenak diru-miñez itsuturik dabiz,
Diru ta aundi-nai utzez... zorunik ez (baŕiz.

Zorunaren-zorion amai bagakua
Oŕa Belen Urijan Josu Auŕ Jainkua.

Guazen, ba, Josu'gana zorunaren ezke;
Berak emongo dausku... biaŕ dogun (beste,

Esanik daukosku, ba: "Ni bilatzen naunak,
Eskijeŕ ixango dauz neuŕige, zorunak."

Ondo gertau gadixan ospatzeko Gabon
Ikasirik egizko zoruna nun dagon.

E.'taŕ Kepa.

Deunen bixitzea

Pandalon deuna, osagille ta ziñopea

GARILA-27'gn.

Kisto'ren ziñopea ixan zan Pandalon, osagiĺia zan ogibidez. Nikomedi'ko Bitini urijan ludiratu zan. Eustorki bere aťea etzan kistaŕa, ziñiste-bakua baño. Ebule bere amea, ostera, kistaŕ zintzua, baña Pandalon gastetxuba zalarik il zan emakume jainkoti a.

Eleŕti-gayak ikasi egijazantzat irakasle onaen zainpian imiñi eban bere aťeak, gero, baŕiz, osagiĺekintzan auŕera jaŕai egijan, zelanbait lagundu eutsan. Jakintza-gayetan lenengo maĺakua zan, oso garatuba. Aldi aretan txabolatu baten ostenduta éguan Ermola agure zerutaŕa. Kistaŕen aurka jagi ziranak onen biĺa ebiltzan.

Pandalon'ekin izketaldi luziak egin-ostian, kistaŕ biguŕtu-eragin eutson gaste ari. Ondo erakutsi eutsan Kisto nor ixan zan eta geure-aldez zer egin eban. Pozik onaŕtu ebazan agure aren esakunak eta bete-betian onetsi eban Jaungua. Egun batez bidez-bide joialarik umetxu bat ilta arkiťu eban. Sugeren batek aginka egiñaz bixitzea kendu eutsan, ba.

Pandalon'ak Jaungua'ren arnasa-edo, ume a ilta ikusi ebanian, berekiko iñuan: "Kisto Jauna'ren ixenian jagi zadi umetxu orį; eta i suge madarikatu ori il adi". Edenez bixi zan suge a il zan eta umetxuba jagi zan poz-pozik. Alatz a ikustian arinka juan lekion Ermola'ri eta ugutzaldija eskatu eutsan.

Kistaŕa zan Pandalon eta bere etxera gixon itsube etoŕi zan. Osagiĺiak Gurutzaren ikuŕa egin eutson begi-ganian eta agure zaŕak ikusmena loŕtu eban. A be kistaŕtu zan. Alatz a ikusi eban Pandalon'aren aťeak eta onek, be, ugutza eskatu eban. Uri osuan banandu ziran alatz areik eta eri ta gexo gustijak.

Baña on dagijanaren aurka asko jagi oi-dira. Pandalon'aren alaz, be, uriko osagiĺe geyenak jagi ziran. Nikomedi urijan eguan Maxima bakaldunagana juan egin ziran eta zalatari dongiai yaokenez edozenbait gauza esan eutsezan.

Kistaŕa zala ta uzkurtza egijazko besterik ezeguala adirazi eutsen Pandalon deunak. Eta egiztatu egijentzat gexo bat ekaŕi eban. Guzuŕezko jainkuai egin eutsezan eskaŕijak gora-bera, gexorik etzan osatu. Kistaŕ zintzo arek, ostera, eskubetatik eldu eta esan eutson: "Kisto, Jainko Egijazkua'ren ixenez jadi adi". Eta gexo a jagi zan ta Kisto'ri gora-egin eutson.

Guzuŕezko jainkoen serbitzarijak etziran kikildu. Aztija zala Pandalon eta goteungiaren alez egin egijazala alatz areik iñoen. Bakaldun gaiztua etzan Kisto'ren aldera etoŕi, Zigoŕ itxelenak lepaldu eutsozan eta atzazkalak kendu, burni-irakiña edan-eragin eta abaŕ. Baña gustijak poz-pozik jasan ebazan.

Azkenez buruba ebagi eutsen eta alantxe il zan osagiĺe gustijen Zaindari zerutaŕa ixango zana.

«Ni» jaunari

Etzara makala, benetan! Bizpairu egunetan "bardiñekintza" lako itz jatoŕa sumatzen daun burubak eztau nere burutzaŕ onen antzik; amaŕ urtian biĺa ibiĺi-ta be eneban nik olakorik topauko, ez ta... Zeu lako bat albuan ba'neuko, cálculo integral bat, be, amabost egunetan idatziko neuke nik euskeraz. Baña alpeŕik ari naz; adizkide izatiagaz etsi biaŕko, "adizkidiago" izateko itz edeŕ ori gatxetsi biaŕ neban, noski, ta gatxesteko edeŕegija izan...

Jaŕai bide oŕetatik, euskereak zeu lakoen biaŕa dauko-ta. Nai dozunetarako emen naukozu, ba, ta agindu Jel'pian gura dozuna, al-ba'dot egingo dautzut-eta.

Zataŕa.

JOSU'REN JAYOTZA

"Luka deunaren goizpaŕa lez. Eta gotzonak artzañei esan eutsen:

Ez ixan bilduŕik: biztoki gustijarentzakua ixango dan atsegin andi bat ekaŕtzen dautzubedalako: gauŕ Osasunduna jayo dala, Dabi'ren urijan Jauna dan beraxe. Eta ikuŕ edo kiñuba au ixango yatzube: eunez jantziťako ta aska batan etzundako sein bat idoroko dogu."

Josu'ren jayotzako goizpaŕki au labuŕ-labuŕa da, baña bai pozkaŕija be.

Josu'ren jayotzeak maťasuna dikuŕ, gentzea ta zorijona.

Josu gixa-aragiz jantziťa ludira jatsi ba-zan, gentzea ta zorijona gixaŕteratuteko jatsi zan, ba; ludiťaŕen aŕteko ezpayak eta alkaŕ-aťu-eziñak maťetasunbidetik gentza-bidera eruateko.

Ludiko gixaŕte galduba zoŕijon-bideratuten ludiratu zan Josu, donoki ťa ludi osuaren Jabe ta Jauna zanaŕen, txiruen aŕtian txiruena ixan bai-litzan, abere-estalpetxu baten jayo zan. ¡Gaxua! Jayo zanian, bere Jaungoikozko Soña estalduteko janzkitxu bat be ezeukan.

Gentza-biĺa etoŕena zan, baña, maťetasunaŕen jayo zana.

Eta maťetasuna bera zan Josu Umia'ren onduan aurkitzen ziran asto-idijak, euren jatekua bertan-bera lagata, otzaren otzaz dardaganian aurkitzen zan Josu jayopaŕitxubaren ondora ureratu ziran, eta arnasa-egiťen asi, euren arnasa-beroz Josu'ren Soin ixoztuba berotuteko.

Maťetasun-biĺa ludiratu zan Josu Umetxubak, maťetasun-gaŕa aberietaraño eruan eban.

Eta gero gixonetaraño be eldu zan. Inguru areťako artzañak, euren artaldiak mendi-ziaŕetan laga-ta, Belen'go estalpera jatsi ziran, eta euren Jaun eta Jaun-Goikua zan Josu Umetxuba guŕtuten asi. Josu'ren jayotziak maťetasuna dikuŕ. Maťetasuna bera dan Josutxu'gandik ikasi dagigula, ba, alkaŕ maťe ixaten.

卐 卐 卐

Josu'ren Jayotzea Gabon gabaz ospatu oi-da, ta bakotxak gertau al deun aparirik onenaz ospatu be.

Goikua'ren maťetasunian bixi diran sendijen antxiñatiko oťurea da gau oŕetan etxeko sendijan apaldutia.

Oťura au ondoen gorde ixan daben sendijak, euzko-sendijak dirala, ezpai barik bayeztu leike.

Eta euzko-sendijetan, benetako Josu-maťetasunian azi ťa bixi ixan diran euz[illegible]ndijetan beñepein, Gabon gabeko gauzak gauza onetsijak bai-lira begiratuten dira. Gabon gabeko su[illegible] be, gure gurasuak esaten euskubenez, su onetsija ixaten da.

Eta maira ataraten diran jakijak on[illegible] etsi baño lenago ogi osotik ebagiten dan lenengo kuzkuŕa, mai-estalkijaren azpijan gordetan da, ta ordutik geyago, "ogi-bedeinkatuba" esaten yako.

Ogi-kuzkuŕ a gure gurasuak esaten eben lez, urdindu be ezta egiťen, eta txakuŕ-amuŕatubak osatuteko osakairik onena dala esaten dauskube.

Gabon gabaz, euzko-sendijetan, maya be biŕitan onestuten da: jan auŕetik, eta aparija jatia amaťuta gero. Azkenian, baŕiz, saŕenetik gastienera leŕotuta, uŕengorik uŕengo, gurasubai eskubetan mun-egiťen yake. Guraso-eskubetan mun-egiťen oŕek, gurasubai yaken lotsa ona dikuŕ, eta sendi-maťetasuna.

卐 卐 卐

Atzo gabaz, batian - bestian, apari edeŕik asko ixango ziran; mukuŕ-su edeŕik asko, zorijon-pozik asko. Apari txirua ixango ebenak be ixango ziran, baña; eskaratz otza ixango ebenak be bai, baťa zoritxaŕa ixango ebenen batzuk be biaŕba.

Emen gure Euzkadi maťe onetako zoritxaŕak alde batera lagata, Italia-ziaŕ, Abisinia'raño begiratuten ba-dogu, zoritxaŕik asko uaŕtuko dogu.

An, uŕunian, basamoŕtubetako otsuak baño be amuŕu andijagua erakutsijaz alkaŕ ilťen diñarduben gixaki eŕukaŕijetzaz, alkaŕ-maťasuna dikuŕan Josu'ren Jayotza-egunian, maťe-oroimen apuŕ bat ixan dagigula, aŕen, Josu Umetxuba oron zorijonaŕen jayo zalako. Guda iguingaŕi oŕetan alkaŕ-ilťen diñarduben gudarijak. guda oŕen eŕudunak diranik eztagigula bein be uste ixan. Zoritxaŕ-bide gusti oŕein eŕudun, beste batzuk dira, ba. ¡Eŕukaŕijak..!

ZORIJONAK

Eta amaitzeko, urte osuan gure idazlan txiruak irakuŕteko eruapena ixan dozuben irakuŕle zintzo ta maťoi, geure bijotzetiko eskaŕ ona agertu gura geunskixube, ta Josu-gentzazko Gabon zorijontsubak opatu. Gusti-gustijoik zaťugubez etxeko, gusti-gustijoik, maťe. Bijotzez dopaltzuguezan zorijonoik abegi onez aŕtu-egiguzubez, ba, ta gure idazlanak-bide, bijotzetaraiñ yatzubezan arantzetzazko azkespena gugandu. Josu'ren Jayotza-eguna dogu, irakuŕle maťe. Eta Josu'ren Jayotzea maťasun-ikuŕa da.

Uribiťaŕte'taŕ Ibon.

ERRIJETATIK

KORTEZUBI

Gabon auŕiak be beste gauza gustijen antzian, bere ezaugaŕijak dauz: saloki-apainketa, tuŕoi-erakustiak, Josu Umetxubaren irudi-ikeŕtutiak eta abaŕ. Eŕi onetan geure antziñako asaba zaŕen antzian ageŕtu yakuz mutikuak gabon-abestijak abestuten. Edeŕto egiña.

Aspaldiko eguraldi txaŕak dirala-ta, lugiñak, txaŕtotxu dabiltz. Azpigaŕijak etxeratzeko-ta, eguraldi oneik, txaŕetan be txaŕak dira, ba.

TAMALGAŔIJA.—Bein batian Madrid'ko kongresuan gure euzko-aldunak eŕi onetako jaupari batek 80 urtian maizteŕ ixandako maizteŕa etxetik kanpora jaurti gura ebalako zeozer esan ebenian, emengo monarkiku batzuk zer esanik asko erabiĺi ixan eben, alango berbak Kongreso baten erabiĺi biaŕ ziranak etzirala-ta. Ori zala-ta, "nazionalistak" baño txaŕagorik iñun etzala ta, abaŕ, esaten ibiĺi ziran. ¿Eta orain zer?

Larogei urte maizteŕ egindako lugin gixagaxuak, egunak - egun epaikari-etxera juan-etoŕika ibiĺi ondoren, etxetik urten biaŕa ixan dau.

Egiñen au eŕegetaŕentzat zerurako aŕi-maĺa baŕijak igoteko egiñena ixango da. Baña bene-benetan kistaŕa danarentzat, egiñen ori iguingaŕija baxen gaiztetsigaŕija da.

GURE ALDUNEI.—Emengo abeŕkidiak bijotzez eta gogoz, zubekin. ¡Gora gure gixon zintzuak! Gabonak ondo egin, eta urtebaŕi ondo asi. Zorijonak.

Lengo egun baten irakuŕi neban, "Belu-Mendu" idazle trebiak iñuanez, urte gustijetan Miren Soŕtzez garbijaren bederatziuŕeneko txonitzak euzkeraz egiťen zirala. ¿Eta orain? Orain eŕderaz.

Gil Robles'i aguŕka asi-ezkero, euzkerarik egin be ezin leike. Neu be iĺa onen zortzijan Miren Neskutza'ren eŕtxadonan ixan nintzan. Eta amaŕetako txonitza gazteleraz entzun biaŕa ixan neban. Gure baseŕitaŕ gixagaxuak eztakit nik ezer uleŕtu ixan ba-eben. Euzkerea galtzen dabiltzanak, erlejiñua be euzkereagaz batera galtzen dabiltzala, guzuŕ-bilduŕ aundi barik esan leike. (1)

Beste gauza gustijen ganetik, gabon jayak osasunen eta zoruntsu igazi dagixubezala opa dautzubek ene irakuŕle gustijoi, baťa EUZKADI izpaŕingiko zuzendarijari, "Lauaxeta", "Ibon", "Neguri" ta enparauko idazliai be.

Urtebaŕi on, eta aguŕ.

Gora-beti.

(1) Gazteiz'ko gotzain aguŕgaŕijak esan ebala-ta, emen, Bilbao'n, bein, jaupari bati entzun geuntsala-ta gagoz: "Gernika'ko urija, euzkerea bazteŕtuten asi danetik, kistaŕtasunian otziťuten joyala."—I.

MAÑARIA

¡GABON!—Kisto gure Jauna'ren jayotzaren gomuta zoragaŕija ekaŕiko dauskun Gabon zoruntsuba ganian dogu. Etxe-etxean dogu. ¡Au poza...! Gabon lasteŕ... "Patxi-kabrera" abeŕtzale zintzua zanak esaten eban, Gabonez poztuten eztan kistaŕa, kistaŕ epela dala. Poztu gaťezan ba; ta... atsekabez aurkitzen dan geldiari be, gau zoruntsu oŕetarako, al-dogula beintzat poza eruan dagijogun.

SABIN-ALDEZ.— Igaroriko igandez, Sabin gure Irakasle maťagaŕijaren eta ildako enparau abeŕtzalien aldez, beste urtietan lez meza abestu bat emon zan. Goyan begoz.

EUZKEL-IXENA. — Urbite euzkel-ixen poliťa ezaŕijaz, astaŕtez ugutzau eben Arteaga'taŕ Eusebi ťa Bilbao'taŕ Paule "Axpe" basetxeko senaŕ-emazte abeŕtzale zintzuen alabatxua.

Aťa-amabitxijak, Insuntza'taŕ Bingen eta Arteaga'taŕ Pirmiñe, umiaren osaba-ixekuak ixan ziran. Zorijonak danori.

JUAN-ETOŔIJAK.—Dima'ra juan zan Arteaga'taŕ Luke emakume begikua.

—Urkiola'n, Andoni deunaen onduan, egun batzuk igarota, astelenez etxeratu zan Bizkaŕa'taŕ Irene "Idartza,,'ko neskatiĺa begikua.

TAMAL-AGUŔA. — Azkunaga'taŕ Karla ta Goikolea'taŕ Julene senaŕ-emazte abeŕtzalieri, euren seme Imanoltxu'ren erijotza dala-ta, geure tamala leŕo onen biťaŕtez maťe-maťero ageŕtzen dautsogu. Imanol gastetxua, eŕi-ontako semia ixan da; ementxe jayorikua; ta igaroriko astelenez Jaungoikua'ren besuetan Begoña'n il zan. Ori dala ta, Imanoltxu mutiko totolua ta on-ona ezagutzen ixan dogunok, benetan tamaldu gara.

Jaunak zeruan euki begi, Geure otoitzakaz lagunduko dautsogu.

"ETE,,'RI.—Zeure idazki txukunak atsegiñez irakuŕi genduzan. Noz edo noz ageŕtu zara oŕaitik...! Ekin ba ortik lanian, orañaŕte lez Jel-aldez dana egiťen dozuia.

Mañariko.